

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

بسمه تعالی  
با صلوات بر محمد و آل محمد

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت مسکن و شهرسازی  
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

وزیران عضو کمیسیون اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۳۳۵۹۹/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۸۵/۷/۲۶ وزارت مسکن و شهرسازی و به استناد ماده (۷) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۶۴۰۸۲/ت/۳۷۳ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۰، آیین نامه معاملات شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین نامه معاملات شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران

فصل اول - کلیات

ماده ۱- کلیه معاملات شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران که در این آیین نامه به اختصار «شرکت» نامیده می شوند، اعم از خرید، فروش، اجاره، استجاره، پیمانکاری، اجرت کار و غیره، براساس این آیین نامه و حسب مورد از طریق مناقصه (مزایده) انجام می شود.

ماده ۲- اصطلاحات مورد استفاده در این آیین نامه در معانی مشروح زیر به کار می روند:

الف - قانون : قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ -

ب - مناقصه: فرایندی رقابتی برای تأمین کالا، خدمت یا حقوق با کیفیت مورد نظر (طبق اسناد مناقصه) که در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه گری که کمترین قیمت متناسب را پیشنهاد کرده باشد، واگذار می شود.

ج - مزایده: فرایندی رقابتی برای فروش کالا، خدمت یا حقوق متعلق به شرکت که در آن موضوع معامله به مزایده گری که بیشترین قیمت متناسب را پیشنهاد کرده باشد، واگذار می شود.

د - مناقصه گزار (مزایده گزار) : شرکت که براساس این آیین نامه، مناقصه (مزایده) را برگزار می نماید.

ه - مناقصه گر (مزایده گر): شخصی حقیقی یا حقوقی که در مناقصه (مزایده) شرکت می کند.

و - کمیسیون مناقصه (مزایده): هیئتی که فرایند برگزاری، تعیین برنده، اتخاذ تصمیم درخصوص تجدید و یا لغو مناقصه (مزایده) و سایر وظایف مقرر در این آیین نامه را برعهده می گیرد.

ز - کمیته فنی بازرگانی: هیئتی با حداقل سه عضو خبره فنی بازرگانی صلاحیتدار (حسب نوع معامله) که ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها، ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران) و سایر وظایف مقرر در این آیین نامه را برعهده می گیرد. اعضای این کمیته توسط مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) انتخاب می شوند.

ح - کمیسیون تحویل: هیئتی که فرایند تحویل و تحول کالا، خدمت یا حقوق از برنده مناقصه (به برنده مزایده) و سایر وظایف مقرر در این آیین نامه را برعهده می گیرد. کمیسیون تحویل مرکب از انباردار (یا نماینده واحد تحویل گیرنده/تحویل دهنده)، نماینده واحد تقاضا کننده و نماینده یا نمایندگانی که توسط مدیرعامل تعیین می شود، خواهد بود.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

- ۲۰- اعلام تکالیف قانونی شرکت در مورد کسورات قانونی مربوط به قرارداد و تکالیف طرف معامله در ارتباط با بیمه، مالیات و عوارض متعلق به قرارداد.
- تبصره -** در صورتی که شرکت ثبت قرارداد را در دفاتر رسمی ضروری تشخیص دهد، در فراخوان درج شود که هزینه ثبت قرارداد و پرداخت مالیات و هرگونه عوارض طبق قوانین و مقررات به عهده برنده مناقصه (مزایده) خواهد بود.
- ۲۱- ذکر عبارت «در صورتی که برنده مناقصه (مزایده) حاضر به انعقاد قرارداد و انجام معامله نشود، سپرده او ضبط و با نفر دوم برنده مناقصه (مزایده) معامله انجام می شود و سپرده برنده دوم مناقصه (مزایده) نیز در صورتی که از انعقاد قرارداد و یا از انجام معامله امتناع ورزد، ضبط خواهد شد. قبل از انعقاد قرارداد یا تسلیم ضمانت انجام تعهدات از طرف برنده مناقصه (مزایده)، سپرده نفر دوم مسترد نخواهد شد» و همچنین حداکثر مدت زمان نگهداری سپرده نفر دوم.
- ۲۲- میزان ضمانت انجام تعهدات و ترتیب دریافت و استرداد آن.
- ۲۳- در اسناد درج شود که «شرکت در موارد موضوع جزء «و» بند «۱» و جزءهای «د» و «ه» بند «۲» ماده «۲۵» و در مواردی که مناقصه گر (مزایده گر) مرتکب یکی از اعمال مندرج در بندهای ماده (۱) تصویب نامه شماره ۷۳۳۷۷/ت/۳۰۳۷۴ هـ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۲ و اصلاحیه های بعدی آن شود، در رد پیشنهادهای مربوط مختار است».
- تبصره -** قبولی در کمیته فنی بازرگانی نیز موجب سلب این اختیار نیست. شرکت در صورت رد هریک از پیشنهادهای دلائل مربوط به رد پیشنهاد را مشخص و در سوابق شرکت برای مراجعات آینده نگهداری می نماید.
- ۲۴- درج مفاد مندرج در بندهای «ط» و «ی» ماده (۲۱).
- ۲۵- ذکر عبارت «برنده مناقصه (مزایده) حق واگذاری تمام و یا بخشی از موضوع معامله را بدون موافقت کتبی شرکت به دیگری ندارد».
- ماده ۱۵-** در مواردی که محدودیت برگزاری مناقصه (مزایده) عمومی با ذکر ادله توسط واحد متقاضی گزارش و صرفه و صلاح شرکت در انجام معامله به صورت مناقصه (مزایده) محدود براساس دستورالعمل مصوب هیئت مدیره به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل تأیید شود، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:
- ۱- شرکت از طریق شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت، و علاوه بر آن در خصوص مناقصه، از طریق شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات، و ارسال دعوتنامه، از کلیه اشخاص صلاحیتدار برای اعلام آمادگی شرکت در مناقصه (مزایده) دعوت به عمل می آورد.
- ۲- اشخاصی که برای شرکت در مناقصه (مزایده) اعلام آمادگی کرده و اسناد مربوط را در مهلت مقرر تحویل داده اند، توسط کمیته فنی بازرگانی (و به ترتیب مقرر در ماده (۱۱)) ارزیابی کیفی می شوند.
- ۳- کمیته فنی بازرگانی اشخاص واجد حد نصاب را به ترتیب اولویت بر اساس روش ارزیابی کیفی که با توجه به تبصره «۳» ماده (۱۱) در اسناد درج شده است، تعیین و به کمیسیون مناقصه (مزایده) منعکس می نماید.
- تبصره -** در مواردی که به تشخیص مدیرعامل و تأیید هیئت مدیره، به واسطه تاخیر ناشی از انجام ارزیابی، صرفه و صلاح شرکت در حذف بندهای (۱) و (۲) باشد، کمیته فنی بازرگانی بر اساس آخرین اطلاعات قابل تحصیل (ارزیابی های انجام شده طی دو سال اخیر) در مورد توان انجام تعهدات اشخاص اظهار نظر خواهد کرد.
- ۴- کمیسیون مناقصه (مزایده) فهرستی از اشخاص واجد حدنصاب و به ترتیب اولویت ایشان تهیه می نماید (فهرست کوتاه) تا دعوتنامه مناقصه (مزایده) برای آنها ارسال شود.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**تبصره ۱-** تعداد اشخاص (موضوع این بند) که با توجه به اولویت برای مناقصه (مزایده) محدود دعوت می شوند با تأیید مدیرعامل و قبل از انجام مراحل یاد شده تعیین خواهند شد. حداقل تعداد اشخاص هفت نفر خواهد بود.

**تبصره ۲-** در صورت وجود فهرست کوتاه مناقصه گران (مزایده گران) صلاحیتدار، که حداکثر دو سال قبل به ترتیب یاد شده و بدون استفاده از تبصره (۱) این ماده تهیه شده باشد، به تشخیص مدیرعامل، شرکت ملزم به انجام مراحل یاد شده نیست.

**۵-** چنانچه اشخاص واجد حد نصاب کمتر از هفت نفر باشد، کمیسیون مناقصه (مزایده) می تواند نسبت به اطلاع رسانی مجدد اقدام و یا از طریق ارسال دعوتنامه اشخاص صلاحیتدار را دعوت و یا مراتب را برای اتخاذ تصمیم (از جمله کاهش حداقل تعداد به تعداد واجدین حدنصاب) به هیئت مدیره منعکس نماید.

**تبصره -** کلیه مقررات مربوط به مناقصه (مزایده) عمومی که قابل انطباق با مناقصه (مزایده) محدود باشد، در مناقصه (مزایده) محدود نیز لازم الرعایه است. از جمله، موارد مندرج در این آیین نامه در ارتباط با فراخوان می باید در دعوتنامه مناقصه (مزایده) محدود مراعات شود.

**ماده ۱۶-** ترتیب تهیه و تسلیم پیشنهادهای به شرح زیر است:

**الف -** شرکت کنندگان در مناقصه (مزایده) پس از دریافت یا خرید اسناد باید پیشنهادهای خود را به ترتیب زیر تهیه و به شرکت تسلیم کنند:

۱- تهیه و تکمیل اسناد و پیشنهادهای.

۲- تسلیم پیشنهادهای در مهلت مقرر در فراخوان مناقصه (مزایده).

۳- دریافت رسید تحویل پیشنهادهای.

**ب -** مهلت قبول پیشنهاد باید حسب عرف برای تهیه پیشنهاد کافی باشد، ولی این مهلت در مورد مناقصه (مزایده) داخلی و بین المللی از آخرین مهلت تحویل اسناد مناقصه (مزایده) به ترتیب نباید کمتر از ده روز و یک ماه باشد.

**تبصره -** در مواردی که علاوه بر انتشار فراخوان از طریق روزنامه، شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات و شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت، اسناد مناقصه (مزایده) نیز به صورت الکترونیکی و بلافاصله در اختیار داوطلبان قرار می گیرد و در دسترس آنان باقی می ماند، تاریخ انتشار اولین فراخوان در روزنامه و انتشار اسناد در شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات و شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت (هر کدام مؤخر باشد) از نظر مهلت قبول پیشنهاد، در حکم آخرین مهلت تحویل اسناد مناقصه (مزایده) است.

**ماده ۱۷-** شرایط تسلیم و تحویل پیشنهادهای به شرح زیر است:

**الف -** هیچ یک از شرکت کنندگان در مناقصه (مزایده)، جز در مواردی که در اسناد مناقصه (مزایده) پیش بینی شده باشد، نمی توانند بیش از یک پیشنهاد تسلیم کنند.

**ب -** شرایط مناقصه (مزایده) برای تمامی مناقصه گران (مزایده گران) اعم از دولتی، عمومی یا خصوصی باید یکسان باشد از جمله در تأمین ضمانتنامه ها، شرایط قرارداد، نحوه تحویل و تسلیم مدارک، مشخصات و شرایط انجام تعهدات و نظایر آنها.

**ج -** شرکت کنندگان در مناقصه (مزایده) باید اسناد مناقصه (مزایده) و پیشنهادهای خود را در پاکتهای جداگانه دربسته و لاک و مهر شده به شرح زیر به شرکت ارائه کنند:

۱- پاکت تضمین (پاکت الف)) شامل ضمانتنامه شرکت در مناقصه (مزایده).

۲- پاکت فنی/بازرگانی (پاکت ب)) شامل اسناد فنی، اسناد قراردادی و حقوقی.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

۳- پاکت قیمت (پاکت ج) شامل پیشنهاد قیمت و شرایط مالی پیشنهاد دهنده در چارچوب اسناد مناقصه (مزایده).

متناسب با موضوع معامله، در فراخوان اعلام خواهد شد که همگی پاکت ها، پس از لاک و مهر، در داخل یک پاکت لاک و مهر شده قرار گرفته و طبق زمان بندی مقرر تحویل داده شوند.

د - شرکت موظف است در مهلت مقرر همه پیشنهادهای ارایه شده شرکت کنندگان را پس از دریافت، ثبت و تا جلسه بازگشایی از پاکت ها صیانت نماید.

ه - هرگونه تسلیم، تحویل، اصلاح، جایگزینی و یا پس گرفتن پیشنهاد باید به صورت قابل گواهی و با رعایت ماده (۳۴) این آیین نامه در مهلت و مکان مقرر در اسناد مناقصه (مزایده) انجام شود.

ماده ۱۸- توضیح و تشریح اسناد به شرح زیر انجام می گیرد:

الف - چنانچه شرکت کننده ای در اسناد مناقصه (مزایده) ابهام یا ایرادی مشاهده کند، می تواند از شرکت توضیح بخواهد.

ب - توضیحات و پاسخ به پرسش های مناقصه گران (مزایده گران) و همچنین در صورت تشکیل «جلسه توضیح اسناد»، رونوشت صورت جلسه آن و هرگونه تجدید نظر در اسناد مناقصه (مزایده) باید با رعایت ماده (۳۴) به طور یکسان در اختیار همه شرکت کنندگان در مناقصه (مزایده) قرار داده شود.

تبصره - شرکت باید اهتمام نماید تا اسناد مناقصه (مزایده) از شفافیت لازم برخوردار بوده و عاری از ابهام باشد تا شرکت کنندگان در مناقصه (مزایده) بتوانند با برداشت صحیح از اسناد مناقصه (مزایده)، قیمت و شرایط مالی پیشنهادی خود را در چارچوب شرایط مناقصه (مزایده) ارایه نمایند.

ماده ۱۹- گشایش پیشنهادها به شرح زیر انجام می گیرد:

الف - در صورتی که در مدت مقرر پیشنهاد یا پیشنهادهایی رسیده باشد، کمیسیون مناقصه (مزایده) در زمان و مکان مقرر تشکیل و پیشنهادهای دریافتی را مفتوح و به شرح زیر رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهد نمود.

ب - مراحل گشایش پیشنهادها به شرح زیر است:

۱- تهیه فهرست اسامی دریافت کنندگان اسناد، پیشنهاد دهندگان (مناقصه گران و مزایده گران)، حاضران و شرکت کنندگان در جلسه.

۲- بازکردن پاکت تضمین (الف) و کنترل آن.

۳- بازکردن پاکت فنی بازرگانی (ب).

۴- تحویل پاکت های فنی بازرگانی (ب) به کمیته فنی بازرگانی در مناقصه های (مزایده های) دو مرحله ای.

۵- بازکردن پاکت قیمت (ج) و کنترل از نظر کامل بودن مدارک و امضاء آنها و کنار گذاشتن پیشنهادهای غیر قابل قبول، در مناقصه های (مزایده های) یک مرحله ای.

۶- تهیه و تنظیم و امضاء صورت جلسه گشایش پیشنهادها توسط کمیسیون مناقصه (مزایده).

۷- تحویل پاکت های قیمت (ج) و تضمین (الف) پیشنهادهای رد شده به شرکت برای استرداد به ذی نفع.

ج - در صورت برگزاری مناقصه (مزایده) دو مرحله ای، زمان و مکان تشکیل جلسه گشایش پاکت های قیمت (ج) در جلسه گشایش پاکت ها اعلام خواهد شد. این مدت فقط برای یک بار تا سقف مدت اعتبار پیشنهادها قابل تمدید است. در این صورت پاکت های قیمت (ج) در یک لفاف لاک و مهر شده توسط شرکت صیانت می شود. در مناقصه های (مزایده های) یک مرحله ای، پاکت های قیمت (ج) بی درنگ گشوده و براساس ماده (۲۱) برنده مناقصه (مزایده) تعیین می شود.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

د - شرکت موظف است از مناقصه گران (مزایده گران) یا نمایندگان آنها برای حضور در جلسه گشایش پیشنهادهای مالی (پاکت های قیمت (ج)) دعوت نماید.

ماده ۲۰- ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادهای به شرح زیر انجام می گیرد:

الف - در مناقصه های (مزایده های) دو مرحله ای، شرکت موظف است براساس معیارها و روش های اعلام شده در اسناد مناقصه (مزایده)، ارزیابی کیفی مناقصه گران و مزایده گران و ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادهای را انجام و اعلام نماید.

تبصره - استانداردها (حسب مورد براساس استانداردهای بین المللی یا داخلی موضوع ماده (۲۷)) و روش ارزیابی مشخصات فنی پیشنهادهای و عوامل مؤثر در این ارزیابی (شامل معیارهای ارزیابی، شاخصهای اندازه گیری و دامنه امتیاز و مبانی تعیین آن برای هر یک از معیارها، اهمیت نسبی معیارها و همچنین حد نصاب امتیاز فنی قابل قبول) باید تعیین و در اسناد مناقصه (مزایده) درج شود.

ب - در صورتی که بررسی فنی بازرگانی پیشنهادها لازم باشد، نتیجه بررسی طی مهلتی که کمیسیون مناقصه (مزایده) معین می کند، به جلسه بعدی کمیسیون احاله می شود و براساس گزارش کمیته فنی بازرگانی، پاکت های قیمت (ج) پیشنهاد دهندگانی که امتیاز فنی بازرگانی لازم را احراز کرده اند، گشوده می شود.

تبصره ۱- در صورتی که بررسی فنی بازرگانی پیشنهادها لازم باشد، مهلت اعلام نظر توسط کمیسیون مناقصه (مزایده) حداکثر تا دو برابر مهلت مقرر برای رسیدگی توسط کمیسیون قابل تمدید خواهد بود. چنانچه فرصت مورد نیاز از سقف مهلت مقرر برای تعیین برنده تجاوز نماید، شرکت باید موضوع را به اطلاع کلیه پیشنهاد دهندگان برساند. در این صورت هر یک از پیشنهاد دهندگان، حداکثر ظرف نصف مدت مهلت تمدید شده که از ده روز کاری تجاوز نخواهد نمود، می توانند انصراف خود را اعلام و در صورت انصراف سپرده آنها مسترد خواهد شد.

تبصره ۲- شرکت همزمان با بررسی اسناد فنی پیشنهاد دهندگان، اسناد قراردادی و حقوقی را مورد بررسی قرار داده و در صورت وجود ابهام نسبت به رفع ابهامات و احتمالاً رفع اختلافهای بین پیشنهادهای رسیده با اسناد مناقصه (مزایده) اقدام نموده و چنانچه ضرورت ایجاد نماید، مدت زمان معقولی را برای رفع ابهام مشخص و به همه شرکت کنندگان اعلام می کند.

تبصره ۳- کمیته فنی بازرگانی باید در مهلت تعیین شده پیشنهادهایی را که از نظر فنی مردود است، با ذکر دلیل مشخص کرده و پیشنهادهای قابل قبول را به ترتیب اولویت و با درج ضریب مطابقت با مشخصات مورد مناقصه (مزایده) (امتیاز فنی) تعیین و مراتب را به کمیسیون مناقصه (مزایده) گزارش نماید. مبانی انجام بررسیهای فنی و تعیین ضریب مطابقت با توجه به مفاد تبصره (۱) در گزارش کمیته فنی بازرگانی با ذکر دلیل منعکس خواهد شد.

ج - هرگونه ارزیابی فنی بازرگانی، تنها پیش از گشودن پاکت های قیمت (ج) مجاز است.

د - پاکت قیمت (ج) مناقصه گرانی (مزایده گرانی) که در ارزیابی های فنی بازرگانی پذیرفته نشده اند باید ناگشوده بازگردانده شود.

ماده ۲۱- ارزیابی مالی و تعیین برنده به شرح زیر انجام می گیرد:

الف - در مناقصه هایی (مزایده هایی) که مناسبترین قیمت با ارزیابی فنی بازرگانی و مالی پیشنهادهای تعیین می شود، مناسبترین قیمت به عنوان پیشنهاد برتر شناخته می شود. چنانچه پیشنهاد برتر حایز حداقل (حداکثر) قیمت در مناقصه (مزایده) باشد و قیمت پیشنهادی از نظر کمیسیون عادلانه باشد، برنده شناخته می شود. در غیر این صورت، کمیسیون مناقصه (مزایده) نظر خود را درخصوص پیشنهاد برتر به همراه گزارش توجیهی و تصمیم خود درخصوص پذیرش پیشنهاد برتر به عنوان برنده و یا تجدید مناقصه (مزایده) برای کسب نظر به هیئت

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

مدیره گزارش می نماید. چنانچه هیئت مدیره ظرف مدت دو هفته ضرورت بررسی مجدد را اعلام نماید، کمیسیون پس از بررسی مجدد نسبت به اعلام پیشنهاد برتر به عنوان برنده و یا تجدید مناقصه (مزایده اقدام خواهد نمود. در صورتی که هیئت مدیره ظرف این مدت ضرورت بررسی مجدد را اعلام ننماید، کمیسیون نسبت به اعلام تصمیم اولیه کمیسیون اقدام خواهد نمود.

تبصره - مبانی و روش ارزیابی مالی باید به صورت مشروح با ذکر «نحوه تاثیرگذاری ارزیابی فنی بازرگانی بر قیمت» در اسناد مناقصه (مزایده) درج شود.

ب - در دیگر مناقصه ها (مزایده ها)، چنانچه حداقل (حداکثر) قیمت پیشنهاد شده (یا قیمت پیشنهادی در مواردی که فقط یک پیشنهاد رسیده باشد) از نظر کمیسیون عادلانه باشد، در صورتی که این پیشنهاد از نظر فنی قابل قبول باشد، برنده شناخته می شود.

تبصره - چنانچه حداقل (حداکثر) قیمت پیشنهاد شده (یا قیمت پیشنهادی در مواردی که فقط یک پیشنهاد رسیده باشد) از نظر کمیسیون عادلانه نباشد، کمیسیون می تواند اتخاذ تصمیم نماید که مناقصه (مزایده) تجدید یا حداقل از سه شخص صلاحیتدار استعلام بهاء شود و نتیجه آن در کمیسیون مطرح شود. در صورتی که حداقل (حداکثر) قیمت بدست آمده در استعلام بهاء کمتر (بیشتر) از حداقل (حداکثر) قیمت پیشنهاد شده در مناقصه (مزایده) باشد، به شرح زیر عمل می شود:

۱- در صورتی که تفاوت این دو قیمت کمتر از پنج درصد (۵٪) باشد، در این صورت اگر پیشنهاد دهنده حداقل در مناقصه (حداکثر در مزایده) حاضر باشد معامله را به حداقل (حداکثر) قیمت به دست آمده در استعلام انجام دهد به عنوان برنده اعلام خواهد شد. در غیر این صورت کمیسیون پیشنهاد دهنده ی حداقل (حداکثر) قیمت در استعلام بهاء را حایز حداقل (حداکثر) قیمت شناخته و موضوع را برای تأیید وی به عنوان برنده و یا تجدید مناقصه (مزایده) به هیئت مدیره احاله خواهد نمود.

۲- در صورتی که حداقل (حداکثر) قیمت بدست آمده در استعلام بهاء برابر یا بیشتر از حداقل (کمتر از حداکثر) قیمت پیشنهاد شده در مناقصه (مزایده) باشد یا در استعلام بهاء کسی داوطلب معامله نباشد و یا تعداد داوطلبان کمتر از سه باشند، کمیسیون می تواند پیشنهاد دهنده حداقل در مناقصه (حداکثر در مزایده) را به عنوان برنده اعلام و یا رأی به تجدید مناقصه (مزایده) دهد.

ج - پس از گشودن پاکت های قیمت (ج)، چنانچه به تشخیص کمیسیون بررسی قیمت ها و تجزیه و کنترل مبانی آن لازم باشد، کمیسیون می تواند انجام این بررسی را به کمیته فنی بازرگانی ارجاع نماید. در این صورت کمیته فنی بازرگانی حداکثر ظرف دو هفته نتیجه ارزیابی را به کمیسیون اعلام می کند.

د - پس از گشودن پاکت های قیمت (ج)، سپرده برنده اول و دوم، نزد شرکت نگهداری و سپرده سایرین بازگردانده می شود.

ه - در مناقصات بین المللی، مناقصه گران داخلی نسبت به مناقصه گران خارجی ترجیح دارند. نحوه ترجیح مناقصه گران داخلی، در اسناد مناقصه قید خواهد شد. مناقصاتی که در آنها رعایت این قاعده به مصلحت نباشد، باید توسط شورای اقتصاد تأیید شود.

و - برای افزایش سهم انجام کار در ایران، پیشنهاد های کلیه مناقصه گران اعم از داخلی و خارجی در مناقصات داخلی و یا بین المللی به شرح مندرج در مواد (۳) و (۴) تصویب نامه شماره ۴۴۹۳۰ ت ۳۰۷۵۰ هـ مورخ ۱۳۸۳/۰۸/۱۳ هیئت وزیران و اصلاحیه های بعدی آن همسنگ می شود.

ز - برای ارزیابی و همسنگ کردن پیشنهاد های دارای بخش ارزی، نرخ برابری ارز، نرخ ارز قابل معامله اعلام شده توسط مراجع رسمی کشور است. در این گونه موارد برای ارزیابی و همسنگ کردن پیشنهاد های دریافتی،

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

باید متوسط نرخ ارز در هفت روز کاری متوالی تا سه روز قبل از روز گشایش پاکت‌های قیمت (ج) پیشنهاد دهندگان، ملاک عمل قرار گیرد.

ح - درخصوص معاملات بزرگ با تشخیص مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی)، باید حدود بهای عادلانه توسط مشاور طرح (و یا واحد متقاضی) و یا کارشناس منتخب هیئت مدیره تعیین و تا قبل از گشودن پاکت‌ها (ترجیحاً قبل از برگزاری مناقصه یا مزایده) به کمیسیون گزارش شود.

ط - در صورتی که مناقصه (مزایده) برای اقلام (کالا، خدمت یا حقوق) مختلف برگزار شده باشد و قیمت یک یا چند قلم پیشنهادی نسبت به پیشنهاد دیگر ارزانتر و چند قلم آن گرانتر باشد، معامله با کسی که در مجموع قیمت پیشنهادی وی از همه مناسبتر باشد، انجام خواهد شد. مگر آنکه خرید (فروش) اقلام مورد معامله از فروشندگان (به خریداران) متعدد به صرفه بوده و به ویژه با توجه به شرایط تحویل و خصوصیات مساعد دیگر به صلاح شرکت باشد. در این صورت موضوع معامله تفکیک گشته و هر قلم از کالا، خدمت یا حقوق یادشده از حایزین مناسبترین قیمت خریداری (به مناسبترین قیمت فروخته) خواهد شد. مراتب باید در فراخوان و اسناد مناقصه (مزایده) درج شود.

ی - چنانچه تمامی یک نوع کالا، خدمت یا حقوق مورد نیاز توسط پیشنهاد دهنده‌ی مناسبترین قیمت قابل تأمین نباشد (چنانچه تمامی یک نوع کالا، خدمت یا حقوق مورد درخواست پیشنهاد دهنده‌ی مناسبترین قیمت نباشد) و یا خرید (فروش) کالا، خدمت یا حقوق مورد نیاز از مناقصه‌گران (به مزایده‌گران) متعدد مقرون به صرفه باشد، شرکت می‌تواند با رعایت موارد زیر معامله را با مناقصه‌گران (مزایده‌گران) متعدد انجام دهد:

- ۱- قیمت پیشنهادی عادلانه باشد.
- ۲- خرید (فروش) کالا، خدمت یا حقوق مورد نیاز را به تفکیک با حایزین مناسبترین قیمت و به ترتیب اولویت انجام دهد.
- ۳- مراتب در فراخوان و یا اسناد مناقصه (مزایده) درج شده باشد.

**ماده ۲۲-** تعیین برنده به ترتیبی خواهد بود که در اسناد درج می‌شود، هرگونه مذاکره با پیشنهاد دهندگان و یا برنده برای اخذ تخفیف و یا تغییر قیمت و شرایط قراردادی ممنوع می‌باشد. همچنین هیچ گونه تخفیف و یا تغییر قیمتی نیز از سوی پیشنهاد دهندگان پذیرفته نخواهد شد و تنها ملاک تعیین برنده، قیمتی است که هر شرکت کننده در پاکت دربسته و لاک و مهر شده به شرکت تسلیم کرده است. کمیسیون مناقصه (مزایده)، کمیته فنی‌بازگانی و مسئولین شرکت باید با توجه به مدتی که فروشندگان (خریداران) کالا، خدمت یا حقوق در برگ پیشنهاد‌های خود ذکر نموده‌اند، به نحوی اقدام کنند که به علت انقضای مدت خسارتی متوجه شرکت نشود.

**تبصره -** چنانچه برای کاهش یا افزایش قیمت در اسناد مناقصه (مزایده) ترتیبی مشخص شده باشد باید براساس آن اقدام شود.

**ماده ۲۳-** در مواردی که کمیسیون مناقصه (مزایده) برنده را اعلام کرده باشد، سپرده او و پیشنهاد دهنده‌ای که پیشنهاد او در مرتبه دوم قرار دارد با رعایت ماده (۳۲) نگاهداری و سپرده سایر پیشنهاد دهندگان بلافاصله آزاد خواهد شد.

**تبصره -** پیشنهادی که در مرتبه دوم قرار دارد در صورتی می‌تواند مورد ابلاغ قرار گیرد که تفاوت بهای پیشنهادی او با برنده کمتر از مبلغ تضمین باشد در غیر این صورت رجوع به وی ممنوع است و سپرده او آزاد خواهد شد.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**ماده ۲۴-** اگر در نتیجه فراخوان یا انتشار در شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات و شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت و یا دعوت به مناقصه (مزایده)، پیشنهادی نرسیده باشد، مدیرعامل می تواند مناقصه (مزایده) را تجدید و یا موضوع را برای اتخاذ تصمیم و تعیین نحوه انجام معامله به هیئت سه نفره مندرج در ماده (۲۸) احاله کند.

**ماده ۲۵-** شرایط تجدید و لغو مناقصه (مزایده) به شرح زیر است:

**۱- مناقصه (مزایده) در شرایط زیر تجدید می شود:**

الف- کم بودن تعداد مناقصه گران (مزایده گران) از حد نصاب تعیین شده در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده).  
تبصره- در صورت ایجاب تنها یک متقاضی برای انجام معامله (منحصر به فرد بودن براساس جزء (۲) بند (ع) ماده (۲)) کمیسیون مناقصه (مزایده) باید در تعیین برنده کلیه موارد مندرج در فراخوان و اسناد و شرایط مناقصه (مزایده) موضوع مواد «۱۳» و «۱۴» و سایر موارد مرتبط در این آیین نامه را به طور کامل رعایت نماید.

ب- پایان مدت اعتبار پیشنهادها و عدم موافقت شرکت کنندگان و یا برنده مناقصه (مزایده) با تمدید مدت اعتبار پیشنهاد.

ج- بالا بودن قیمتها به نحوی که توجیه اقتصادی خرید در مناقصه منتفی شود.

د - پایین بودن قیمتها به نحوی که توجیه اقتصادی فروش در مزایده منتفی شود.

**تبصره-** در صورتی که مناقصه (مزایده) به دلیل پایان مدت اعتبار پیشنهادها تجدید شود، شرکت موظف است براساس شرایط و سقف مندرج در اسناد مناقصه (مزایده) هزینه های مربوط به تأمین سپرده (تضمین شرکت در مناقصه (مزایده)) را به مناقصه گران (مزایده گران) پرداخت نماید.

ه- امتناع برندگان اول و دوم مناقصه (مزایده) از انعقاد قرارداد.

و - رای هیئت رسیدگی به شکایات درخصوص مناقصه.

**۲- مناقصه (مزایده) در شرایط زیر لغو می شود:**

الف - نیاز به خرید و یا فروش کالا، خدمت یا حقوق موضوع مناقصه (مزایده) مرتفع شده باشد.

ب - تغییرات زیادی در اسناد مناقصه (مزایده) لازم باشد و موجب تغییر در ماهیت مناقصه (مزایده) شود.

ج - حوادث غیر مترقبه نظیر جنگ، زلزله، سیل و مانند آنها.

د - تشخیص کمیسیون مناقصه (مزایده) مبنی بر تبانی مناقصه گر (مزایده گر).

ه- رای هیئت رسیدگی به شکایات درخصوص مناقصه.

**تبصره-** شرکت باید تجدید و یا لغو مناقصه (مزایده) را مطابق با ماده (۳۴) این آیین نامه، به آگاهی همه مناقصه گران (مزایده گران) برساند.

**فصل پنجم - عدم الزام و ترک مناقصه (مزایده)**

**ماده ۲۶-** برگزاری مناقصه (مزایده) در موارد زیر الزامی نیست و شرکت می تواند بدون انجام مناقصه (مزایده) معامله مورد نظر را انجام دهد:

۱- خرید اموال منقول، خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل (و یا نمایندگان مجاز وی) و تصویب هیئت مدیره، منحصر به فرد بوده و دارای انواع مشابه نباشد. در این موارد بهای موضوع معامله به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی)، با کسب نظر از کارشناس (کارشناسان) منتخب هیئت مدیره برای معامله مربوط، تعیین خواهد شد.



تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

- ۲- خرید، اجاره به شرط تملیک یا اجاره گرفتن اموال غیرمنقول. در این موارد بهای موضوع معامله به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی)، با کسب نظر از هیئت کارشناسان رسمی دادگستری (حداقل سه نفر) و یا هیئت کارشناسان خبره مربوط منتخب هیئت مدیره در صورت نبود کارشناسان رسمی دادگستری، تعیین خواهد شد.
- ۳- خرید اموال منقول و غیر منقول، کالا و خدمات با قیمت تعیین شده و یا کمتر یا حقوقی که نرخهای آنها از طرف مراجع قانونی ذی صلاح تعیین شده باشد.
- ۴- خرید خدمات آموزشی و ورزشی و نظایر آن در چارچوب برنامه مصوب شرکت که به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل با رعایت صرفه و صلاح کشور امکان برگزاری مناقصه مقدور نباشد.
- ۵- خرید خدمات فرهنگی و هنری با رعایت موازین اسلامی که با تشخیص و مسئولیت مدیر عامل با لحاظ رعایت صرفه و صلاح شرکت امکان برگزاری مناقصه مقدور نباشد.
- ۶- خرید خدمات مشاوره اعم از مهندسی مشاور و مشاوره فنی بازرگانی مشتمل بر مطالعه، طراحی و یا مدیریت بر طرح و اجرا و نظارت و یا هر نوع خدمات مشاوره‌ای و خدمات کارشناسان (اشخاص حقیقی) با رعایت ماده (۱۲).  
تبصره - انتخاب و ارجاع کار به مهندسین مشاور بر اساس دستورالعمل اجرایی خواهد بود که با رعایت آیین نامه بند "ه" ماده (۲۹) قانون، موضوع تصویب نامه شماره ۱۹۳۵۴۲/ت/۴۲۹۸۶ک مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱، توسط مجمع عمومی شرکت تهیه و به تصویب وزیر مسکن و شهرسازی می رسد.
- ۷- خرید قطعات یدکی برای تعویض و یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین آلات ثابت و متحرک موجود و همچنین ادوات و ابزار و وسایل اندازه گیری دقیق لوازم آزمایشگاههای علمی و فنی و نظایر آن که تأمین آن با تشخیص مدیرعامل از طریق مناقصه امکان پذیر نباشد، با تعیین بهای مورد معامله از سوی حداقل یک نفر کارشناس منتخب هیئت مدیره در رشته مربوط.
- ۸- تعمیر تجهیزات و ماشین آلات ثابت و متحرک و تأمین تجهیزات و ماشین آلات صرفاً جایگزین و مرتبط با تداوم تولید در واحدهای تولیدی شرکت به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) با رعایت صرفه و صلاح کشور، به نحوی که شامل توسعه واحد نشود.
- ۹- در مورد معاملات محرمانه که به تشخیص هیئت وزیران با رعایت صرفه و صلاح کشور باید مستور بماند.
- ۱۰- خرید سهام (چنانچه طبق اساسنامه و قوانین و مقررات مربوط، در شرکت مجاز شناخته شده باشد) و تعهدات ناشی از اجرای احکام قضایی.
- ۱۱- خرید خدمات و کالا از طریق بازار بورس، بر اساس قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ -.
- تبصره ۱- انجام معاملات بدون انجام مناقصه (مزایده) مشروط بر آن است که طرف معامله مالک مورد معامله بوده یا آن را در اختیار داشته یا تولید کننده و یا انجام دهنده آن باشد و یا اینکه وظیفه تهیه و توزیع و فروش مورد معامله را به عهده داشته باشد.
- تبصره ۲- استثنائات یاد شده، به غیر از بند (۹) ماده (۲۶)، مانع از انجام معامله از طریق انجام مناقصه (مزایده) نخواهد بود.
- تبصره ۳- مدیرعامل موظف است هیئت مدیره و حسابرس (بازرس) شرکت را از معاملات موضوع بندهای این ماده و همچنین معاملات موضوع ماده (۲۸) مطلع نماید و هیئت مدیره گزارش آنها را به اولین جلسه مجمع عمومی عادی صاحبان سهام ارایه نماید.
- تبصره ۴- مخارج مربوط به حوادث مهم و ناگهانی مملکتی از قبیل جنگ، آتش سوزی، زلزله، سیل، بیماری های همه گیر و بیماری های مربوط به حوادث فوق، حصر اقتصادی و همچنین موارد مشابه که به فرمان رهبر یا شورای

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

رهبری به عنوان ضرورت های اسلامی و یا مملکتی اعلام شود، تابع قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از شمول قوانین و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند، می باشد و بلافاصله جزییات هزینه های معاملات آن به هیئت مدیره گزارش می شود.

**تبصره ۵-** در مواردی که پس از دوبار انتشار آگهی مزایده (با رعایت مقررات و تشریفات ذی ربط)، پیشنهادی دریافت نشود، مدیرعامل شرکت می تواند پس از تصویب هیئت مدیره و با اخذ نظر هیئت سه نفره کارشناسی رسمی دادگستری، نسبت به فروش کالای مورد نظر به هر شخص حقیقی و حقوقی که متقاضی خرید باشد، اقدام نماید.

**تبصره ۶-** خرید، فروش، واگذاری، تهاتر و معاوضه املاک در محدوده بافت های فرسوده و سکونت گاه های غیر رسمی بر اساس قوانین و مقررات و آیین نامه های مربوط و اساسنامه شرکت و طبق این آیین نامه می باشد مگر اینکه قانون خاصی در این زمینه وجود داشته باشد.

**ماده ۲۷-** رعایت استانداردهای ملی و داخلی در انجام کلیه معاملات شرکت (اعم از خرید کالا، خدمت یا حقوق، امور پیمانکاری و نظایر آن) ضروری است. در مواردی که استانداردهای ملی و داخلی مربوط تدوین نشده باشد، رعایت استانداردهای بین المللی به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل الزامی خواهد بود. در این گونه موارد مدیرعامل موظف است هیئت مدیره و حسابرس (بازرس) شرکت را مطلع نماید و هیئت مدیره نیز گزارش آنها را به اولین جلسه مجمع عمومی عادی صاحبان سهام ارایه نماید.

**ماده ۲۸- ترک مناقصه (مزایده)**

در مواردی که با توجه به شرایط، میسر نبودن انجام مناقصه (مزایده) براساس گزارش توجیهی و با ذکر ادله توسط واحد متقاضی گزارش و توسط هیئت سه نفره تایید شود می توان معامله را به طریق دیگری انجام داد. در این صورت، هیئت یادشده با رعایت صرفه و صلاح شرکت ترتیب انجام این گونه معاملات را با رعایت سایر مقررات مربوط در هر مورد برای یک نوع کالا، خدمت یا حقوق (کالا، خدمت یا حقوق مورد درخواست) تعیین و اعلام خواهد نمود. جلسات هیئت سه نفره بنا به دعوت مدیرعامل تشکیل و با حضور هر سه عضو رسمیت دارد و کلیه اعضاء موظف به حضور در جلسات هیئت یادشده و ابراز نظر نسبت به گزارش توجیهی شرکت در مورد تقاضای ترک مناقصه (مزایده) و همچنین نحوه انجام معامله مورد نظر می باشند، ولی تصمیمات هیئت با رأی اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود. نظر هریک از اعضاء نسبت به گزارش توجیهی ترک مناقصه (مزایده) و ترتیب انجام معامله باید برای مراجعات آینده در سوابق جلسه نگهداری شود.

**تبصره ۱-** در هر حال شرکت، در مواردی که موضوعیت داشته باشد، باید به طریق مقتضی (با عنایت به رویه مندرج در ماده (۱۱)) از صلاحیت و توان انجام تعهدات طرف معامله و یا مشخصات فنی کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله اطمینان حاصل نماید.

**تبصره ۲-** شرکت موظف است «شرط الزام به رعایت مفاد این آیین نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط در انجام موضوع قرارداد توسط طرف قرارداد» را در مفاد قراردادهایی که از طریق عدم الزام و ترک مناقصه (مزایده) با شرکت های زیرمجموعه غیردولتی شرکت منعقد می شود، درج نماید.

**ماده ۲۹- ترکیب هیئت ترک مناقصه (مزایده) به شرح زیر است:**

**الف -** هیئت ترک مناقصه و مزایده، مرکب از مدیرعامل و ذیحساب شرکت و یک نفر صلاحیتدار به انتخاب مجمع عمومی است.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**تبصره ۱-** هیئت سه نفره و هریک از اعضاء در صورت عدم اتفاق آراء، برای اظهار نظر می توانند از نظرات کارشناس (کارشناسان) حسب موضوع معامله استفاده نمایند. در این صورت هزینه استفاده از کارشناس (کارشناسان) به عهده شرکت است.

**تبصره ۲-** مجمع عمومی می تواند به منظور عضویت در هیئت ترک مناقصه (مزایده) نفر صلاحیتدار موضوع بند «الف» را حسب موضوع معامله برای رشته های مختلف تعیین نماید.

**ب -** در اجرای ماده (۲۸)، در صورتی که مبلغ معامله بیش از پنجاه برابر نصاب معاملات کوچک باشد، انجام معامله پس از تصویب هیئت سه نفری موضوع این ماده و با تأیید هیئت مدیره مجاز خواهد بود.

**ج -** در اجرای بند (ب) این ماده در صورتی که مبلغ معامله بیش از دویست برابر نصاب معاملات کوچک باشد، پس از تصویب هیئت سه نفری موضوع این ماده و تأیید مجمع عمومی شرکت، انجام معامله با موافقت وزیر مسکن و شهرسازی، منوط به تأیید هیئتی مرکب از وزیران مسکن و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور (دبیر هیئت) خواهد بود.

**فصل ششم - قرارداد**

**ماده ۳۰-** کلیه معاملات شرکت نیازمند عقد قرارداد است که طبق قراردادهای نمونه مصوب هیئت مدیره و قبل از پایان مهلت مقرر باید نسبت به عقد قرارداد اقدام شود. در مواردی که برای آن قراردادهای نمونه به تصویب هیئت مدیره نرسیده است، هر قرارداد باید جداگانه به تصویب هیئت مدیره برسد. هیئت مدیره می تواند به مسئولیت خود تصویب قراردادهای غیر نمونه را به کمیته ای مرکب از حداقل سه نفر افراد ذی صلاح در تخصص های حقوقی، بازرگانی و مالی و حسب مورد فنی (که توسط هیئت مدیره و برای قرارداد معین انتخاب می شوند) محول نماید.

**تبصره ۱-** با تغییر اعضاء هیئت مدیره شرکت، احکام اعضاء کمیته یادشده باید تنفیذ و یا اعضاء کمیته انتخاب شوند.

**تبصره ۲-** در مورد معاملات کوچک و متوسط که مورد معامله بلافاصله پس از انجام تشریفات مناقصه (مزایده) تحویل و بهای آن به صورت نقدی پرداخت یا دریافت می شود، انجام معامله منوط به انعقاد قرارداد نمی باشد، ولی صورتحسابها، اوراق خرید کالا، خدمت یا حقوق، ضمانتنامه و دیگر موارد (متناسب با نوع معامله) باید اخذ شود.

**ماده ۳۱-** در قرارداد درج نکات زیر ضروری است:

۱- نام متعاملین

۲- نوع و مقدار مورد معامله با مشخصات کامل آنها

۳- مدت انجام تعهد و محل و شرایط تحویل مورد معامله

**تبصره ۱-** دادن هرگونه امتیاز به برنده مناقصه (مزایده) یا واگذاری امکانات شرکت و یا پرداخت پیش پرداخت به برنده در موقع قرارداد یا اجرای کار، به جز، آنچه که در فراخوان و یا اسناد مناقصه (مزایده) درج شده، ممنوع است.

**تبصره ۲-** میزان اجاره بهای ساختمانها و ماشین آلات و وسایط نقلیه و امثال آن و همچنین هرگونه تسهیلات مالی که از طرف شرکت با رعایت تبصره یادشده، برای مدت انجام کار مورد قرارداد، در اختیار پیمانکاران گذارده می شود به پیشنهاد کارشناس منتخب مدیرعامل و تصویب هیئت مدیره تعیین خواهد شد.

**۴-** ترتیب عمل و میزان خسارت در مواردی که طرف قرارداد در انجام تعهدات جزئا" یا کلا" تأخیر نماید.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

ط - هیئت سه نفره ترک مناقصه (مزایده): هیئتی متشکل از مدیرعامل، ذی حساب و یک نفر به انتخاب مجمع عمومی، که با توجه به شرایط، میسر نبودن انجام معاملات از طریق مناقصه (مزایده) را تأیید می نماید که در این آیین نامه به اختصار هیئت سه نفره نامیده می شود.

ی - هیئت رسیدگی به شکایات: هیئت رسیدگی موضوع ماده «۷» قانون.

ک - ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران): ارزیابی توان انجام تعهدات مناقصه گران (مزایده گران) که از سوی شرکت و توسط کمیته فنی بازرگانی انجام می شود.

ل - ارزیابی شکلی: بررسی کامل بودن اسناد و امضاء آنها، غیر مشروط و خوانا بودن پیشنهاد قیمت.

م - ارزیابی فنی بازرگانی: فرایندی که در آن مشخصات، استانداردها، کارایی، دوام و سایر ویژگیهای فنی بازرگانی پیشنهادها بررسی، ارزیابی و پیشنهادهای قابل قبول برگزیده می شوند.

ن - ارزیابی مالی: فرایندی که در آن مناسب ترین قیمت به شرح مندرج در ماده (۲۱)، از بین پیشنهادهایی که از نظر فنی بازرگانی پذیرفته شده اند، برگزیده می شود.

س - مدت اعتبار پیشنهادها: دوره زمانی که توسط شرکت اعلام می شود و در طی آن پیشنهادها باید دارای اعتبار باشند. این مدت شامل زمان لازم برای انجام مناقصه (مزایده)، بررسی و ارزیابی پیشنهادها، تعیین برنده و انعقاد قرارداد است.

ع - انحصار: انحصار در معامله عبارت است از:

۱- یگانه بودن متقاضی شرکت در معامله که به طرق زیر تعیین می شود:

الف - اعلان هیئت وزیران برای کالاها، خدمات یا حقوقی که در انحصار دولت است.

ب- انتشار فراخوان عمومی درخصوص موضوع معامله و ایجاب تنها یک متقاضی برای انجام معامله.

۲- منحصر به فرد بودن اموال منقول، خدمات و حقوق که با توجه بند (۱) ماده (۲۶) مشخص می شود.

ف - برنامه زمانی مناقصه (مزایده): سندی که در آن زمان و مهلت برگزاری مراحل مختلف مناقصه (مزایده)، مدت اعتبار پیشنهادها و زمان انعقاد قرارداد مشخص می شود.

ص - شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات: شبکه اطلاع رسانی موضوع ماده «۲۳» قانون.

ق - شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت: وب سایت اینترنتی با نام شبکه اطلاع رسانی الکترونیکی معاملات شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران که در این آیین نامه به اختصار شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت نامیده و توسط شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران ایجاد می شود.

فصل دوم - طبقه بندی معاملات

ماده ۳- معاملات از نظر نصاب (قیمت معامله) به سه دسته تقسیم می شوند:

۱- معاملات کوچک: معاملاتی که مبلغ آن از مبلغ چهل و نه میلیون (۴۹,۰۰۰,۰۰۰) ریال تجاوز ننماید. نصاب معاملات کوچک بر مبنای قیمت ثابت سال ۱۳۸۹ می باشد، تعیین (تعدیل و جایگزینی) نصاب بعدی معاملات یادشده با توجه به تبصره (۱) ماده (۳) قانون صورت خواهد گرفت.

۲- معاملات متوسط: معاملاتی که مبلغ مورد معامله بیش از سقف مبلغ معاملات کوچک بوده و از ده برابر سقف مبلغ معاملات کوچک تجاوز ننماید.

۳- معاملات بزرگ: معاملاتی که مبلغ برآورد اولیه آنها بیش از ده برابر سقف مبلغ معاملات کوچک باشد.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

- ۵- الزام تحویل کالا بر طبق اسناد و نمونه مهرشده، در صورتی که تهیه نمونه لازم باشد. در این صورت باید نمونه کالا با مهر طرفین معامله مهور و نزد شرکت نگهداری شود.
- ۶- اقرار برنده مناقصه (مزایده) به اینکه «از مشخصات کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله و مقتضیات محل تحویل کالا، خدمت یا حقوق اطلاع کامل دارد و هیچ امر مجهولی باقی نمانده است که بعداً مستند به جهل عنوان شود».
- ۷- اختیار شرکت نسبت به افزایش یا کاهش مورد معامله در مدت قرارداد تا میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) مقدار مندرج در قرارداد.
- ۸- در مواردی که انجام کار براساس واحد بها باشد، بهای مورد معامله و ترتیب پرداخت آن براساس برآورد بهای مورد معامله تعیین و در قرارداد ذکر می شود. بهای کارهای انجام یافته براساس واحد بهاء احتساب و پرداخت خواهد شد.
- ۹- چنانچه بنا به مقتضیات در نظر باشد که به برنده مناقصه پیش پرداخت داده شود (از برنده مزایده پیش دریافت اخذ شود) و یا تسهیلاتی ملحوظ شود میزان و ترتیب پرداخت و یا دریافت آن باید در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) درج شده باشد.
- تبصره ۱-** به هیچ وجه شروع قرارداد یا تحویل کالا، خدمت یا حقوق منوط به اخذ پیش پرداخت توسط طرف قرارداد نشود.
- تبصره ۲-** تأدیه پیش پرداخت و فراهم نمودن تسهیلات در مناقصه منوط به اخذ تضمین های معتبر و مورد قبول خواهد بود.
- تبصره ۳-** مبلغ پیش پرداخت از بیست و پنج درصد (۲۵٪) مبلغ معامله بیشتر نخواهد بود (در موارد خاص به تشخیص و مسئولیت مدیرعامل و به تصویب هیئت مدیره این درصد قابل افزایش خواهد بود) و میزان و شرایط آن نیز باید در اسناد درج شود.
- ۱۰- میزان تضمین حسن انجام کار و نحوه کسر و ترتیب استرداد آن براساس شرایط و اسناد مناقصه (مزایده).
- ۱۱- مدت فاصله زمانی بین تحویل موقت و تحویل قطعی در قراردادهای مربوط به کارهای اجرایی از جمله ساختمان، تاسیسات و تجهیزات، براساس شرایط و اسناد مناقصه (مزایده).
- ۱۲- اقرار به عدم شمول ممنوعیت موضوع قانون راجع به منع مداخله وزراء، نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری- مصوب ۱۳۳۷- و همچنین افشاء سمت و میزان سهام متعلق به اشخاص و اقرباء، موضوع تبصره (۱) ماده (۱) قانون یادشده در شرکت طرف قرارداد.
- ۱۳- سایر تعهداتی که در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) ذکر شده است.
- ۱۴- سایر شرایط که مورد توافق طرفین معامله قرار گیرد مشروط برآنکه امتیازاتی علاوه بر آنچه در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) ذکر شده است را برای طرف قرارداد در بر نداشته باشد.
- ۱۵- درج این شرط که «در صورت عدم انجام تعهد، شرکت مختار است علاوه بر ضبط ضمانت و وصول خسارات برای انجام معامله به نفر دوم یا دیگری مراجعه نماید».
- ۱۶- سایر مواردی که حسب نوع معامله یا کالا، خدمت یا حقوق ضروری باشد.
- ۱۷- مشخص نمودن مرجع حل اختلاف در صورتی که اشکال یا قصوری در انجام و یا تحویل موضوع معامله و یا پرداخت موضوع معامله پیش آید.
- تبصره-** در مواردی که اختلاف، ناظر به اموال عمومی و دولتی بوده و روش حل اختلاف از مصادیق صلح و داوری باشد، رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لازم خواهد بود.
- ۱۸- پیش بینی حق فسخ برای شرکت در مواردی که طرف قرارداد مرتکب یکی از اعمال مندرج در بندهای ماده (۱) تصویب نامه شماره ۷۳۳۷/ت ۳۷۴۰ هـ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۲ و اصلاحیه های بعدی آن شود.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**ماده ۳۲ - انعقاد قرارداد به شرح زیر انجام می گیرد:**

**الف -** قرارداد با برنده مناقصه (مزایده)، باید پیش از پایان مدت اعتبار پیشنهادها منعقد شود. این مدت حداکثر برای یک بار و برابر مدت پیش بینی شده در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) قابل تمدید است. بعد از عقد قرارداد سپرده برنده دوم مسترد می شود.

**ب -** چنانچه برنده اول از انعقاد قرارداد امتناع نماید و یا ضمانت انجام تعهدات را ارایه ننماید، سپرده وی ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد می شود. چنانچه برنده اول پس از ابلاغ کتبی، در مهلتی که حداکثر هفت روز کاری برای طرف معامله داخلی و پانزده روز کاری برای طرف معامله مقیم خارج از کشور می باشد، حاضر به انجام معامله یا انعقاد قرارداد نشود و یا ضمانت انجام تعهدات را ارایه ننماید، سپرده وی به نفع شرکت ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد خواهد شد. مهلت های یاد شده با توجیه مستند و مدلل و تصویب مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) می تواند تا دو برابر افزایش یابند. این نکته باید در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) درج شود.

**تبصره ۱ -** در صورتیکه برنده دوم مناقصه (مزایده) نیز در مدت مقرر پس از اعلام شرکت حاضر به انعقاد قرارداد نشود، سپرده او نیز به نفع شرکت ضبط و مناقصه (مزایده) تجدید خواهد شد. این نکته باید در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) درج شود.

**تبصره ۲ -** در مواردی که پس از انعقاد قرارداد، طرف معامله از انجام تعهد خودداری نماید، چنانچه انجام معامله با آن قیمت و شرایط با برنده دوم مناقصه (مزایده) ممکن باشد با تشخیص مدیرعامل و تأیید هیئت مدیره، شرکت می تواند بدون تجدید مناقصه (مزایده) معامله را با وی انجام دهد. در غیر این صورت شرکت می تواند با همان شرایط و قیمت، معامله را به ترتیب به نفرات واجد شرایط بعدی واگذار نماید. در صورتی که انجام مورد معامله با آن قیمت و شرایط میسر نشود، مناقصه (مزایده) تجدید خواهد شد.

**فصل هفتم - ترتیب تحویل کالا، خدمت یا حقوق**

**ماده ۳۳ - تحویل مورد معامله به شرح زیر انجام می شود:**

**الف -** در مورد معاملات کوچک تحویل مورد معامله با رسید انبار و مسئولیت انباردار یا تحویل گیرنده حسب مورد. گواهی تطبیق مشخصات با نمونه و مقدار کالا، خدمت یا حقوق بر عهده انباردار یا تحویل گیرنده است.

**ب -** در مورد معاملات متوسط تحویل مورد معامله با گواهی و مسئولیت انباردار و یا نماینده واحد تحویل گیرنده کالا، خدمت یا حقوق و رییس واحد متقاضی و یا نماینده وی.

**ج -** در مورد معاملات بزرگ تحویل مورد معامله با گواهی و مسئولیت کمیسیون تحویل خواهد بود.

**تبصره ۱ -** تحویل مورد معامله در موارد مندرج در بندهای «ب» و «ج» این ماده با تنظیم صورت مجلس انجام می شود که در آن به صراحت درج می شود: «کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله یا کار انجام شده طبق نمونه یا مشخصات مندرج در شرایط و اسناد مناقصه یا مزایده (قرارداد) می باشد». همچنین در زیر صورت مجلس مقدار و مشخصات کالا، خدمت یا حقوق یا کار و همچنین نام و سمت مسئولان مربوط و در خصوص معاملات بزرگ امضاء طرف معامله یا نماینده آنان (در صورتی که در محل حضور داشته باشند) درج می شود.

**تبصره ۲ -** کالاهایی که تحویل انباردار می شوند، انباردار ضمن امضاء صورت مجلس یا گواهی (حسب مورد)، بلافاصله قبض رسید انبار صادر خواهد کرد. در مواردی که کالا در خارج از انبار تحویل می شود و به انبار وارد نمی شود با در نظر گرفتن مفاد این ماده و تبصره های آن حسب مورد اقدام و تحویل گیرنده کالا به جای انباردار تکالیف مربوط را انجام خواهد داد و رسید یا صورت مجلس مربوط حسب مورد مبنای صدور قبض رسید انبار و حواله انبار قرار می گیرد.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**تبصره ۳-** کمیسیون تحویل، هنگام تحویل کالا، خدمت یا حقوق موظف است گزارش و تذکرات کتبی را که از طریق نظارت کنندگان مسئول، حین انجام کار یا ساخت کالا، خدمت یا حقوق، داده شده است، در نظر بگیرد.

**تبصره ۴-** در صورت وجود اختلاف نظر بین اعضاء کمیسیون تحویل در معاملات بزرگ و مسئولین تحویل در معاملات متوسط نسبت به نوع و مشخصات کالا، خدمت یا حقوق مورد تحویل و سایر موارد مربوط، هریک از اعضای کمیسیون و مسئولین تحویل (حسب مورد) نظر خود را در صورت مجلس درج می نمایند و امر تحویل انجام نمی گیرد، متعاقباً ترتیب انجام تحویل مورد معامله از طرف مدیرعامل حسب مورد تعیین خواهد شد.

**تبصره ۵-** در صورت لزوم مدیرعامل می تواند از نظر کارشناس و مهندس مشاور یا مؤسسه بازرسی فنی که به نمایندگی از طرف شرکت برگزیده شده است، در اعلام تطبیق مشخصات کالا، خدمت یا حقوق با نمونه یا مشخصات مندرج در اسناد استفاده نماید.

**تبصره ۶-** چنانچه در کالا، خدمت یا حقوق تحویلی عیب و نقص مشاهده شود که رفع آن مستلزم صرف وقت و منابع مالی باشد در صورت نیاز فوری واحد درخواست کننده و قبول کالا، خدمت یا حقوق ناقص یا معیوب، کمیسیون تحویل می تواند رأساً (یا در صورت لزوم با کسب نظر کارشناس) میزان خسارت و تفاوت قیمت را تعیین و نسبت به تحویل کالا، خدمت یا حقوق اقدام نماید. مراتب مندرج در این تبصره باید در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) و قرارداد درج شود.

**فصل هشتم - سایر مقررات**

**ماده ۳۴-** ارسال مکاتبات و اسناد مرتبط با معاملات موضوع این آیین نامه در صورتی معتبر است که فرستادن آن جز در موارد تغییر نشانی یا محل، قابل تصدیق باشد، مانند پست سفارشی، تلگرام، تلکس و نظایر آن.

**ماده ۳۵- نحوه رسیدگی به شکایات**

**الف -** چنانچه هریک از مناقصه گران (مزایده گران) نسبت به اجرا نشدن موادی از این آیین نامه اعتراض داشته باشند می توانند به مدیرعامل شرکت شکایت کنند.

**ب -** مدیرعامل شرکت موظف است در مهلت پانزده روز کاری از تاریخ دریافت شکایت، رسیدگی های لازم را به عمل آورده و در صورت وارد دانستن اعتراض، مطابق مقررات مربوط اقدام و در صورتی که شکایت را وارد تشخیص ندهد، جوابیه لازم را به شاکی اعلام نماید.

**ماده ۳۶-** اشخاصی (حقیقی و حقوقی) که به تشخیص هیئت مدیره و یا اعلام مراجع رسمی در ایفای تعهدات خود تعلل ورزیده و یا کالا، خدمت یا حقوق موضوع معامله را به نحو مطلوب تهیه، تدارک، انجام و یا تحویل ننمایند، ضمن اقدام قانونی برای استیفای حقوق شرکت تا اطلاع ثانوی در فهرست سیاه قرار می گیرند و از شرکت در مناقصه ها، مزایده ها و معاملات شرکت محروم می شوند.

**ماده ۳۷-** به منظور تسهیل در انجام معاملات و گسترش رقابت و تحصیل صرفه و صلاح شرکت و همچنین ایجاد شفافیت در معاملات، اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ شرکت باید در مراحل مختلف آن، شامل نحوه انجام معامله، چگونگی و نتایج بررسی پیشنهاد دهندگان و پیشنهادها، انتخاب طرف معامله و ترتیب انجام معامله در شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت و در خصوص مناقصه، در شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات، منتشر شود.

**تبصره ۱-** شرکت موظف است اطلاعات و اسناد زیر را در مورد معاملات شرکت ثبت و نگهداری کند:

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

- ۱- درخواست انجام معامله و تأییدیه مدیرعامل (و یا نمایندگان مجاز وی) برای انجام اقدامات لازم در این خصوص.
  - ۲- فراخوان.
  - ۳- نام و مشخصات اعضای کمیسیون، پیشنهاد دهندگان و حاضران در جلسات.
  - ۴- خلاصه اسناد.
  - ۵- روش و مراحل ارزیابی کیفی پیشنهاد دهندگان و نتایج ارزیابی آنها.
  - ۶- صورتجلسات و نتایج ارزیابی ها.
  - ۷- نام، مشخصات و نحوه انتخاب برنده یا برندگان.
  - تبصره ۲- اطلاعات و اسناد و مدارک مربوط به انجام مراحل هر یک از معاملات شرکت اعم از مناقصه (مزایده)، عدم الزام و ترک آنها، به نحوی نگهداری شود تا امکان دسترسی، مشاهده و نظارت در هر زمان به سهولت برای بازررس شرکت فراهم باشد.
  - تبصره ۳- اطلاعات کلیه معاملات شرکت اعم از مناقصه و مزایده، عدم الزام و ترک آنها، جز آن دسته از معاملاتی که به تشخیص هیئت وزیران باید مستور بماند، باید از طریق شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت و به علاوه درخصوص مناقصه، از طریق شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات، در اختیار عموم قرار گیرد. در مواردی که انتشار بلافاصله این اطلاعات به صرفه و صلاح شرکت نباشد، انتشار اطلاعات برای مدت زمان معین به تعویق خواهد افتاد. تاخیر در انتشار و مدت آن باید قبلاً به تصویب هیئت مدیره شرکت برسد.
  - ماده ۳۸- تمام آیین نامه ها و دستورالعمل های مغایر از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، نسخ می شوند.
  - تبصره ۱- هیئت مدیره شرکت می تواند در صورت صلاح دید و در موارد مسکوت در قانون و این آیین نامه، دستورالعمل های نظام فنی و اجرایی کشور و یا دیگر مصوبات هیئت وزیران در مورد طرح های تملک دارایی های سرمایه ای از محل منابع عمومی را حسب مورد درخصوص منابع داخلی شرکت نیز مورد استفاده قرار دهد و مراتب به مجمع عمومی منعکس شود.
  - تبصره ۲- در مورد طرح های تملک دارایی های سرمایه ای که محل تامین اعتبار آنها منابع عمومی است، شرکت باید آیین نامه معاملات دولتی و نظام فنی- اجرایی و آیین نامه مربوط که مغایر با قانون نباشد را نیز مراعات نماید.
- این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمد رضا رحیمی  
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.



تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**تبصره ۱-** مبنای نصاب در خرید، برای معاملات کوچک و متوسط مبلغ مورد معامله و در معاملات بزرگ، مبلغ برآوردی می باشد. مبلغ برآوردی به تشخیص مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) توسط مشاور طرح (و یا واحد متقاضی) و یا کارشناس منتخب هیئت مدیره تعیین می شود.

**تبصره ۲-** مبنای نصاب در فروش، مبلغ برآوردی است که به تشخیص مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) توسط مشاور طرح و یا کارشناس ارزیاب (کارشناس منتخب هیئت مدیره و یا کارشناس رسمی دادگستری) تعیین خواهد شد.

**تبصره ۳-** مبلغ یا برآورد معاملات مشمول هر یک از نصاب های یادشده نباید با تفکیک اقلامی که به طور متعارف یک مجموعه واحد تلقی می شوند، به نصاب پایین تر تبدیل شود.

**ماده ۴-** انواع مناقصه (مزایده) به شرح زیر طبقه بندی می شوند:

**الف - مناقصه (مزایده) از نظر مراحل بررسی به انواع زیر طبقه بندی می شوند:**

۱- یک مرحله ای: فرایندی که به تشخیص مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) نیاز به ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها نباشد. در این فرایند پاکت های پیشنهاد مناقصه گران (مزایده گران) در یک جلسه گشوده و در همان جلسه برنده تعیین می شود.

۲- دو مرحله ای: فرایندی که به تشخیص مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) بررسی فنی بازرگانی پیشنهادها لازم باشد. در این فرایند کمیته فنی بازرگانی تشکیل و پیشنهادها را مورد ارزیابی قرار داده و نتایج ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها را به کمیسیون مناقصه (مزایده) گزارش می کند تا بر اساس مفاد این آیین نامه برنده مناقصه (مزایده) تعیین شود.

**ب - مناقصه (مزایده) از نظر روش دعوت مناقصه گران (مزایده گران) به انواع زیر طبقه بندی می شوند:**

۱- مناقصه (مزایده) عمومی: فرایندی که از طریق آگهی عمومی از مناقصه گران (مزایده گران) دعوت به عمل می آید.

۲- مناقصه (مزایده) محدود: فرایندی که در آن بر اساس مفاد ماده (۱۵) و با رعایت ماده (۱۳)، در وهله نخست مناقصه گران (مزایده گران) صلاحیت دار فراخوان می شوند و سپس برای واجدان اولویت (فهرست کوتاه) دعوتنامه شرکت در مناقصه (مزایده) ارسال می شود.

**فصل سوم - سازماندهی**

**ماده ۵-** کمیسیون مناقصه (مزایده) به شرح زیر سازماندهی می شود:

**الف -** هر یک از کمیسیون های مناقصه (مزایده) شرکت متشکل از سه نفر عضو می باشد که توسط هیئت مدیره از میان مدیران و یا کارشناسان خبره، متعهد و مطلع انتخاب می شوند. هیئت مدیره می تواند بیش از یک کمیسیون تشکیل دهد، همچون کمیسیون های مجزا برای انجام فرایند مناقصه (مزایده) و یا کمیسیون های متفاوت برای سطوح معاملات (مانند معاملات با برآورد مبلغ کمتر و بیشتر از...) یا کمیسیون معاملاتی که از نظر تخصصی پیچیده می باشد. در این صورت هیئت مدیره باید محدوده فعالیت هر یک را مشخص و به مدیرعامل و همچنین کمیسیون ها ابلاغ نماید.

**تبصره ۱-** هیئت مدیره نمی تواند اختیارات خود را در انجام این بند به مدیرعامل تفویض نماید.

**تبصره ۲-** انتخاب حداکثر دو نفر از اعضاء هیئت مدیره به عنوان عضو هر کمیسیون مناقصه (مزایده) بلامانع است.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**تبصره ۳-** با تغییر اعضاء هیئت مدیره شرکت، احکام اعضاء کمیسیون های مناقصه (مزایده) باید تنفیذ و یا اعضاء کمیسیون ها انتخاب شوند. تا زمانی که عضویت اعضاء کمیسیون ها به شرح یاد شده تنفیذ و یا اعضاء جدید انتخاب نشده باشند، اعضاء کمیسیون ها در مسئولیت خود باقی خواهند بود.

**تبصره ۴-** در صورت فوت یا سلب شرایط (به تشخیص هیئت مدیره) از یک یا چند نفر از اعضاء کمیسیون های مناقصه (مزایده)، هیئت مدیره باید نسبت به انتخاب عضو یا اعضاء جایگزین برای کمیسیون اقدام و در سایر موارد نظیر استعفاء، هیئت مدیره باید کلیه اعضاء کمیسیون را با رعایت بند «الف» دوباره انتخاب نماید.

**ب -** کمیسیون با حضور هر سه نفر اعضاء یادشده رسمیت دارد و تصمیمات آن به اکثریت آراء اتخاذ خواهد شد.  
**تبصره ۱-** کمیسیون مناقصه (مزایده) می تواند حسب مورد از کارشناسان و متخصصان فنی، مالی، حقوقی و اداری شرکت (و یا سایر صاحب نظران که هیچ گونه منافعی در موضوع معامله ندارند) برای حضور در جلسات کمیسیون و برای اظهار نظر (بدون حق رأی) دعوت نماید.

**تبصره ۲-** رؤسای هر یک از واحدها یا نمایندگان مختار آنها چنانچه عضو کمیسیون نباشند، می توانند در مورد معاملات مربوط به واحد خود در کمیسیون مناقصه (مزایده) حضور یافته و توضیحات لازم را ارایه دهند. همچنین کمیسیون مناقصه (مزایده) می تواند از هر یک از رؤسا تقاضا نمایند تا در جلسه شرکت نموده و نظر خود را (بدون حق رای) اظهار دارند.

**ماده ۶-** موارد زیر از وظایف کمیسیون مناقصه (مزایده) است:

- الف - تأیید کفایت اسناد مناقصه (مزایده) برای انتشار آگهی و یا ارسال دعوتنامه.
- ب - تشکیل جلسات کمیسیون مناقصه (مزایده) در موعد مقرر در فراخوان.
- ج - بررسی پیشنهادهای از نظر کامل بودن مدارک و امضاء آنها و نیز خوانا بودن و غیرمشرط بودن پیشنهادهای قیمت (ارزیابی شکلی) و تایید واریز مبلغ تضمین شرکت در مناقصه (مزایده).
- د - ارزیابی پیشنهادهای و تعیین پیشنهادهای قابل قبول طبق شرایط و اسناد مناقصه (مزایده).
- ه - ارجاع ارزیابی کیفی پیشنهاد دهندگان (در صورت لزوم) و بررسی فنی بازرگانی پیشنهادهای به کمیته فنی بازرگانی در فرایند دو مرحله ای.
- و - تعیین برندگان اول و دوم طبق شرایط این آیین نامه.
- ز - تنظیم و امضاء صورتجلسات کمیسیون مناقصه (مزایده).
- ح - تصمیم گیری درباره تجدید یا لغو مناقصه (مزایده) طبق شرایط این آیین نامه.

**فصل چهارم - برگزاری مناقصه (مزایده)**

**ماده ۷-** فرایند برگزاری مناقصه (مزایده) به ترتیب شامل مراحل زیر است:

- الف - تأمین منابع مالی لازم برای انجام موضوع مناقصه و تعیین نحوه مصرف منابع حاصل از انجام موضوع مزایده.
- ب - تعیین نوع مناقصه (مزایده) در معاملات بزرگ (یک مرحله ای یا دو مرحله ای، عمومی یا محدود).
- ج - تهیه اسناد مناقصه (مزایده).
- د - ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران) در صورت لزوم.
- ه - فراخوان مناقصه (مزایده).
- و - ارزیابی پیشنهادهای.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

ز - تعیین برنده مناقصه (مزایده).

ح - انعقاد قرارداد.

ماده ۸ - نحوه تأمین منابع مالی به شرح زیر می باشد:

الف - نحوه انجام معامله به هر طریق، مشروط بر آن است که شرکت به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد، اطمینان حاصل نموده و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد.

تبصره - در خصوص معاملاتی که دوره انجام آن بیش از مدت یک سال و مبلغ آن نیز بیش از دویست برابر نصاب معاملات کوچک باشد، قبل از انجام معامله باید اعتبار مورد نیاز سال جاری و برآورد سنوات آتی با تصویب هیئت مدیره در پیوست های بودجه سالانه شرکت درج و به تأیید مجمع عمومی برسد.

ب - نحوه ضمان تأخیر تعهدات برای انجام معامله باید توسط شرکت به صراحت در شرایط و اسناد مناقصه (مزایده) قید و تعهد شود.

ماده ۹ - مناقصه به یکی از روش های زیر انجام می شود:

الف - در مورد معاملات کوچک: کارپرداز یا مامور خرید باید با توجه به کم و کیف موضوع معامله (کالا، خدمت یا حقوق) در ارتباط با بهای آن تحقیق نماید و با رعایت صرفه و صلاح شرکت و اخذ صورتحساب مشخص و به تشخیص و مسئولیت خود، معامله را با تأمین کیفیت به کمترین بهای ممکن انجام دهد. سند هزینه باید توسط مامور خرید با درج نام و نام خانوادگی و سمت و تاریخ و ذکر اینکه «معامله به کمترین بهای ممکن انجام شده است»، امضاء شود.

ب - در مورد معاملات متوسط: کارپرداز یا مامور خرید باید با توجه به کم و کیف موضوع معامله (کالا، خدمت یا حقوق) درباره بهای آن تحقیق نماید و با رعایت صرفه و صلاح شرکت و با اخذ حداقل سه فقره استعلام کتبی، با تأمین کیفیت مورد نظر، چنانچه بهای بدست آمده مورد تأیید مسئول واحد تدارکات یا مقام مسئول هم تراز وی باشد، معامله را با عقد قرارداد و با اخذ صورتحساب انجام دهد. چنانچه اخذ سه فقره استعلام کتبی ممکن نباشد با تأیید مسئول تدارکات یا مقام مسئول هم تراز وی، به تعداد موجود کفایت می شود.

تبصره ۱ - در خرید چنانچه درخواست کننده تأیید نمونه را به طور کتبی ضروری اعلام نماید، قبل از انجام خرید، باید نمونه به تأیید درخواست کننده برسد.

تبصره ۲ - مامورین و سایر مسئولین یاد شده در این ماده با توجه به مدتی که فروشندگان کالا، خدمت یا حقوق در برگ استعلام بهاء برای اعتبار بهای پیشنهاد شده ذکر کرده اند، باید طوری اقدام کنند که به علت انقضای مدت، خسارتی متوجه شرکت نشود.

تبصره ۳ - چنانچه مسئولیت واحد تدارکات بر عهده کارپرداز واحد باشد، امضاء نامبرده به منزله امضاء مسئول واحد تدارکات است. در صورتی که شرکت فاقد کارپرداز باشد، می توان وظایف مندرج در این آیین نامه را به متصدیان پست های مشابه سازمانی و یا به مامور خرید محول نمود. در این گونه موارد معاملات با تأیید مقام مسئول واحد مربوط انجام خواهد شد.

ج - در معاملات بزرگ به یکی از روش های زیر عمل می شود:

۱ - برگزاری مناقصه عمومی از طریق انتشار فراخوان در روزنامه های کثیرالانتشار.

۲ - برگزاری مناقصه محدود.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**ماده ۱۰-** مزایده به یکی از روشهای زیر انجام می شود:

**الف -** در مورد معاملات کوچک و متوسط: بهای پایه مورد معامله از طرف کارشناس منتخب هیئت مدیره ارزیابی و فروش از طریق حراج صورت می پذیرد. فراخوان حراج باید از طریق شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت منتشر شود. همچنین به اقتضای اهمیت معامله و به تشخیص مدیرعامل از دو تا سه نوبت از طریق درج خلاصه فراخوان حراج در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار کشوری یا استان مربوط (با ذکر چگونگی دسترسی به جزئیات اطلاعات مربوط در شبکه اطلاع رسانی یادشده) یا طرق دیگر (به نحوی که خریداران بتوانند با ملاحظه مشخصات مورد معامله در حراج شرکت نمایند) منتشر شود.

**تبصره ۱-** در فراخوان باید درج شود که در مقابل فروش، وجه آن به طور نقدی دریافت و هرگونه مالیات، عوارض و نظایر آن طبق قوانین و مقررات به عهده خریدار است.

**تبصره ۲-** حراج از بهای ارزیابی شده شروع و به خریداری که بالاترین بهاء را پیشنهاد کند، واگذار می شود و چنانچه داوطلب خرید به حداقل قیمت (قیمت ارزیابی شده) پیدا نشود، حراج تجدید و در صورت لزوم مورد معامله دوباره مورد ارزیابی قرار می گیرد.

**تبصره ۳-** شرکت می تواند، در خصوص معاملات موضوع بند (الف) ماده (۱۰)، فرآیند انجام معاملات بزرگ (مزایده کتبی) را استفاده نماید.

**ب -** در معاملات بزرگ، قیمت پایه کارشناسی به تشخیص مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) توسط مشاور طرح و یا کارشناس ارزیاب (با اکثریت آراء هیئت کارشناسی متشکل از سه نفر به انتخاب هیئت مدیره و یا کارشناس رسمی دادگستری) تعیین و به یکی از روش های زیر عمل می شود:

۱- برگزاری مزایده عمومی از طریق انتشار فراخوان در روزنامه های کثیرالانتشار.

۲- برگزاری مزایده محدود.

**تبصره -** فروش اموال غیرمنقول شرکت (به استثناء اموال غیر منقولی که با توجه به موضوع فعالیت شرکت، به عنوان دارایی های جاری محسوب می شوند و همچنین اموال مستثنی شده در ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - که فروش آنها ممنوع می باشد)، با پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی مجاز است. چنانچه روش انجام معامله در مصوبه مجمع عمومی مشخص نشده باشد، براساس مفاد این آیین نامه عمل خواهد شد.

**ماده ۱۱-** ارزیابی کیفی به شرح زیر انجام می گیرد:

**الف -** در ارزیابی کیفی مناقصه گران باید موارد زیر لحاظ شود:

۱- تضمین کیفیت خدمات و محصولات.

۲- داشتن تجربه و دانش در زمینه مورد نظر.

۳- حسن سابقه.

۴- داشتن پروانه کار یا گواهی نامه های صلاحیت، در صورت لزوم.

۵- توان مالی متقاضی برای انجام موضوع معامله، در صورت لزوم.

**تبصره -** مواردی که برای ارزیابی کیفی مناقصه گران پیش بینی شده است، در صورتی که با عمل مزایده مورد نظر منطبق باشد، باید لحاظ شود.

**ب -** مراحل ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران) به شرح زیر است:

۱- تعیین معیارهای ارزیابی و اهمیت نسبی معیارها.

**تبصره -** معیارهای ارزیابی متناسب با موضوع معامله تعیین خواهد شد. این معیارها شامل مواردی از قبیل سابقه اجرایی و تجربه انجام کارهای مشابه یا در دست اقدام، حسن سابقه و رضایت در کارهای قبلی، خلایقیت ها و نوآوری در

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

کارهای مشابه، داشتن تجهیزات و ماشین آلات و لوازم کار آماده به کار و یا در دسترس، مدیریت کارآمد و سیستم مدیریتی مناسب و نظام کیفی انجام کار، کفایت کادر فنی و عناصر کلیدی از نظر دانش و تجربه، میزان سرمایه و توان مالی و پشتیبانی، با اولویت بومی بودن پیمانکار و داشتن تجربه در محل اجرای پروژه (امکانات آرایه خدمات پس از فروش در مورد تجهیزات، نرم افزار و موارد مشابه)، و همچنین ظرفیت اجرایی (باتوجه به سایر کارهای در دست انجام و با توجه به برآورد مقداری و ریالی کالا، خدمت یا حقوق) خواهد بود.

۲- تعیین شاخصهای اندازه گیری و روش ارزیابی.

**تبصره -** روش ارزیابی کیفی پیشنهاد دهندگان و عوامل مؤثر در این ارزیابی (شامل معیارهای ارزیابی، شاخصهای اندازه گیری و دامنه امتیاز و مبانی تعیین آن برای هریک از معیارها، اهمیت نسبی معیارها و همچنین حد نصاب امتیاز قابل قبول) و زمان مورد نیاز برای بررسی و تمدید آن باید در اسناد مناقصه (مزایده) درج شود.

۳- تهیه اسناد ارزیابی.

۴- انتشار فراخوان برای دعوت به ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران).

۵- دریافت، تکمیل و ارسال اسناد ارزیابی از سوی متقاضیان.

**تبصره -** در صورت وجود فهرست واجدین صلاحیت در موضوع معامله که توسط «معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور» و یا «وزارت مسکن و شهرسازی» منتشر شده و بیش از دو سال از تاریخ تهیه و یا تجدید آن نگذشته باشد، صرفاً تقاضای اشخاصی که در فهرست یادشده قرار دارند، مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

۶- ارزیابی اسناد دریافت شده و تعیین امتیاز هریک از مناقصه گران (مزایده گران) و رتبه بندی آنها.

۷- تهیه اسامی مناقصه گران (مزایده گران) صلاحیتدار، امتیازات و رتبه آنها (تهیه فهرست کوتاه)

۸- مستندسازی ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران).

**تبصره -** ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران)، شاخص های اندازه گیری و روش ارزیابی براساس دستورالعمل هایی خواهد بود که توسط مجمع عمومی شرکت و با رعایت مقررات مربوط (از جمله مصوبات هیئت وزیران درخصوص بند «ج» ماده «۱۲» قانون) تهیه و به تصویب وزیر مسکن و شهرسازی می رسد.

**ماده ۱۲-** انتخاب و ارجاع کار به مهندسین مشاور طرح های شرکت (مشمول بر مطالعه، طراحی و یا مدیریت بر طرح و اجرا و نظارت و یا هر نوع خدمات مشاوره ای و کارشناسی) براساس دستورالعمل های اجرایی مصوب وزیر مسکن و شهرسازی در این خصوص، که با رعایت بند «ه» ماده «۲۹» قانون، موضوع تصویب نامه شماره ۱۹۳۵۴۲/ت/۴۲۹۸۳ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱ و اصلاحات بعدی آن تنظیم شده است، خواهد بود. استفاده از آیین نامه ها و دستورالعمل های موجود تا مدت یک سال بلامانع است.

**تبصره -** در مواردی که حق الزحمه مهندسین مشاور، از محل منابع داخلی شرکت تامین می شود، ولی از طریق رقابت (که چگونگی آن در دستورالعمل های یادشده مشخص می شود) تعیین نمی شود، میزان حق الزحمه به پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیئت مدیره خواهد بود و چنانچه مبلغ حق الزحمه بیش از بیست و پنج برابر نصاب معاملات کوچک باشد، مراتب باید به تایید رئیس مجمع عمومی شرکت برسد.

**ماده ۱۳-** فراخوان مناقصه (مزایده) به شرح زیر انجام می گیرد:

**الف -** مفاد فراخوان حداقل باید شامل شرایط و نکات زیر باشد:

۱- نام و نشانی شرکت برای ارسال و یا آرایه مدارک و نظایر آن.

۲- نوع، کمیت و کیفیت کالا، خدمت یا حقوق.

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

- ۳- محل، زمان و مهلت دریافت اسناد، تحویل پیشنهادهای و گشایش آنها.
- ۴- در فراخوان درج شود که «به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهادهایی که بعد از انقضاء مدت مقرر در فراخوان واصل شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد».
- ۵- مبلغ برآورد شده معامله و مبنای آن (در صورتی که تعیین آن میسر و اعلام آن به مصلحت باشد). در مواردی که فهرست بهای پایه وجود دارد، برآورد مربوط طبق فهرست یاد شده تهیه می شود.
- ۶- نوع و مبلغ سپرده (تضمین شرکت در مناقصه (مزایده)) به صورت مقطوع.
- تبصره - مبلغ مقطوع یاد شده بر مبنای درصدهایی از میزان برآورد به شرح زیر از طرف شرکت محاسبه و در اسناد مناقصه (مزایده) درج خواهد شد:
- ۱- برای معاملات ده برابر نصاب معاملات کوچک به نرخ ده درصد (۱۰٪).
- ۲- برای معاملات تا بیست و پنج برابر نصاب معاملات کوچک نسبت به مازاد ده برابر نصاب معاملات کوچک به نرخ پنج درصد (۵٪).
- ۳- برای معاملات از بیست و پنج برابر نصاب معاملات کوچک به بالا، نسبت به مازاد بیست و پنج برابر نصاب معاملات کوچک به نرخ سه درصد (۳٪).
- ۴- در موارد خاص، میزان سپرده با نظر مدیرعامل تعیین و در فراخوان اعلام خواهد شد.
- ۷- در فراخوان درج شود که پیشنهاد دهنده موظف است معادل مبلغ سپرده، تضمین های معتبر مطابق مقررات تسلیم یا مبلغ یادشده را به حساب بانکی شرکت واریز و یا چک بانکی تضمینی در وجه شرکت تهیه و حسب مورد، ضمانتنامه یا رسید بانکی واریز وجه را، ضمیمه پیشنهاد به شرکت تسلیم نماید. به پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده های مخدوش، سپرده های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن ترتیب اثر داده نخواهد شد.
- ۸- در فراخوان درج شود که «سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه (مزایده) مندرج است».
- ۹- ذکر ترتیب فروش اسناد مناقصه (مزایده).
- ب - شرکت باید فراخوان را از طریق شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت و علاوه بر آن در خصوص مناقصه، از طریق شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات، منتشر نماید. همچنین به تشخیص مدیرعامل از دو تا سه نوبت از طریق درج خلاصه فراخوان حداقل در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار کشوری یا استان مربوط (با ذکر چگونگی دسترسی به جزئیات اطلاعات مربوط در شبکه های اطلاع رسانی یادشده) منتشر شود.
- ج - مدیرعامل (و یا نماینده مجاز وی) می تواند علاوه بر موارد یادشده در بند (ب) این ماده از طریق سایر رسانه های گروهی و رسانه های ارتباط جمعی و پایگاه های اطلاع رسانی نیز فراخوان را منتشر نماید.
- تبصره ۱- در مواردی که به تشخیص مدیرعامل انتشار فراخوان در چند محل ضرورت داشته باشد، در محلهایی که لازم می داند نیز به نشر فراخوان اقدام خواهد نمود.
- تبصره ۲- در صورتی که نیاز به برگزاری مناقصه (مزایده) بین المللی باشد، یا استفاده از تسهیلات اعتباری خارجی مطرح باشد باید با کسب مجوزهای مربوط و با رعایت موازین قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات - مصوب سال ۱۳۷۵ - اقدام و در مورد برگزاری مناقصه (مزایده) بین المللی، آگهی مناقصه (مزایده) مربوط، علاوه بر شبکه اطلاع رسانی معاملات شرکت و در خصوص مناقصه، شبکه ملی اطلاع رسانی مناقصات، در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار و حداقل یک نوبت در یکی از روزنامه های انگلیسی زبان داخلی و یک مجله یا روزنامه بین المللی مرتبط با موضوع، منتشر شود.
- ماده ۱۴- احکام زیر در خصوص اسناد مناقصه (مزایده) الزامی است:

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

**الف - تمامی اسناد مناقصه (مزایده) باید به طور یکسان به همه داوطلبان تحویل شود.**

**ب - اسناد مناقصه (مزایده) شامل تصریح در موارد زیر است:**

- ۱- نام و نشانی شرکت.
- ۲- نوع و مبلغ سپرده (تضمین شرکت در مناقصه (مزایده)).
- ۳- محل، زمان و مهلت دریافت اسناد، تحویل پیشنهادهای و گشایش آنها.
- ۴- ذکر «مجاز بودن حضور پیشنهاد دهندگان در جلسه گشایش پیشنهادهای و همچنین حداکثر مدت زمان بررسی پیشنهادهای و تعیین برنده مناقصه (مزایده).
- ۵- روش تهیه و مهلت مقرر برای تسلیم پیشنهادهای و تعداد نسخه های آنها
- ۶- بهای پیشنهادی باید به مبلغ مشخص (به صورت اعداد و حروف توامان) یا براساس درصد کسری یا اضافه نسبت به واحد بهای اعلام شده یا میزان کالا، خدمت یا حقوق مورد نظر تعیین و در پاکتهای لاک و مهر شده به دبیرخانه شرکت و به طور محرمانه تسلیم شود. پاکتهای یادشده صرفاً در جلسه کمیسیون مناقصه (مزایده) گشوده خواهد شد.
- ۷- مبلغ پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار.
- ۸- مدت اعتبار پیشنهادهای.
- ۹- شرایط و سقف جبران هزینه های مربوط به تأمین ضمانتنامه هریک از مناقصه گران (مزایده گران)، برای مواردی که مناقصه (مزایده) به دلیل پایان مدت اعتبار پیشنهادهای، تجدید شود.
- ۱۰- شرح کار، مشخصات فنی بازگانی، استانداردها، نوع، کمیت و کیفیت کالا، خدمت یا حقوق.
- تبصره ۱-** مشخصات نباید بیانگر انتخاب یک شخص (حقیقی و یا حقوقی) و یا کشور خاص باشد.
- تبصره ۲-** درخصوص مزایده، مشخصات مورد معامله باید در صورت جلسه ای درج و به امضاء مسئول (مسئولین) واحد (واحدهای) ذی ربط و در صورت لزوم مشاور طرح و یا کارشناس ارزیاب برسد.
- ۱۱- برنامه ریزی برای انجام و تحویل کالا، خدمت یا حقوق (ترتیب حمل، بیمه و میزان خسارت در صورت تأخیر و نظایر آن).
- ۱۲- معیارها و روش ارزیابی کیفی مناقصه گران (مزایده گران).
- ۱۳- نحوه پرداخت بهای معامله (تعیین مواردی همچون پرداخت به طور نقد، اقساط و نظایر آن).
- تبصره -** پرداخت از طریق گشایش اعتبار اسنادی ریالی برای معاملات بزرگ توصیه می شود.
- ۱۴- نحوه ترجیح مناقصه گران (مزایده گران) داخلی نسبت به مناقصه گران (مزایده گران) خارجی، در مناقصه های (مزایده های) بین المللی.
- ۱۵- مبانی و روش تعیین برنده مناقصه (مزایده) با ذکر «نحوه تأثیر گذاری ارزیابی فنی بازگانی بر قیمت پیشنهادی»، در مواردی که مناسبترین پیشنهاد از طریق ارزیابی فنی بازگانی و مالی پیشنهادهای تعیین می شود.
- ۱۶- متن قرارداد شامل موافقتنامه، شرایط عمومی و خصوصی و ضمایم آن.
- ۱۷- صورت جلسات و توضیحات موضوع ماده (۱۸).
- ۱۸- سایر اسنادی که به تشخیص شرکت لازم باشد.
- ۱۹- تصریح به اینکه شرکت اختیار دارد مقدار کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله را تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش یا کاهش دهد.